

UZMAN

**TOSYÖV Başkanı
HİLMİ DEVELİ**

hilmideveli@kobi-efor.com.tr

**OSB'lerde
yaşanan sorunlara
çözümler getirmek
amacıyla çıkarılan
yasayla oluşan
OSBÜK'ün,
kurulduğundan
bugüne kadar
yaşanan karmaşa
ve çekişmeler
nedeniyle
OSB'lerin hiçbir
sorununa çözüm
üretmemesi
buraları cazibe
merkezi olmaktan
çıkarmaktadır.**

Ne olacak bu OSB'lerin hali?..

Planlı kalkınma döneminde "lokomotif sektör" sanayi kabul edilerek, ekonomik ve toplumsal kalkınmanın birlikte gerçekleştirilmesi, büyüme ve sanayileşmeye önem verilmesi gibi süreç başlatılmıştı. Bu süreçte sanayinin desteklenmesi amacıyla bir çok teşvikler uygulamaya konulmuş, bu kapsamda ilk kez gelişmiş ülkelerde başarıyla uygulanan OSB'ler ülkemizde de 1962 yılında, Dünya Bankası'ndan alınan kredi ile Bursa'da uygulanmaya başlanmıştı.

Zaman içinde ülkemizin pek çok yerinde kurulmaya başlanan OSB'lerin gerek kuruluş sürecinde, gerek yer seçimi, arsa tahsis, gerekse finansman için devlet kredi desteklerinin düzenlenmesi 1982 yılından sonra çıkarılan yönetmelikle bir esasa bağlanabildi. OSB'lerin kurulması bir süre bakanlar kurulu kararı ile gerçekleştirilirken siyasetin de etkisiyle, ekonomik verimlilik, yatırım koşulları dikkate alınmaksızın geliştiği güzel OSB kuruldu. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesinden ayrılan fonların yetersizliği, bir OSB'nin ortalama 10 yıldan daha fazla bir sürede kurulmasına neden oldu. 2002 yılında çıkarılan yasa ve yönetmeliklerle, yer seçimi, finansman ve yönetim gibi OSB'lerin kurulmasını zorlaştıran sorunlara da çözümler getirilmiş oldu. Örneğin, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın ilgili genel müdürlüğü, yer seçimini yönetmek, seçilen yeri OSB alanı olarak tasdik ve ilan etme, OSB'nin kuruluşunu onaylayarak "Yetki Belgesi" verme, İmar planı ve altyapı projelerini tasdik etme, "Kamu Yararı Kararı" nı verme, OSB'leri kredilendirme, Sicil Numarası vererek OSB Tüzel Kişiliği oluşturma gibi çok önemli süreçleri pozitif bir yaklaşımla çözümler üretmektedir.

Verilere göre ülkemizde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından sicil numarası verilerek tüzel kişilik kazanmış 257 OSB bulunuyor.

OSB'ler, OSB Yasası'nın 3'üncü maddesinde; "Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dahilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla; sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dahilinde gerekli idari, sosyal ve teknik altyapı alanları ile küçük imalat ve ticaret, eğitim ve sağlık alanları, teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dahilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan yasa hükümlerine göre işletilen mal ve hizmet üretim bölgeleri" olarak tanımlanmaktadır.

Bu olumlu gelişmelerin yanısıra gerek OSB'lerde yeni yatırım yapacaklara ve mevcut işletmelere sağlanan teşvik ve desteklerin hiçbir cazip yönünün kalmamasına neden olmakta, OSB'lerde üretim yapan işletmeler yanlış ve haksız uygulamalarla haksız rekabet ortamına itilerek adeta cezalandırılmaktadır.

OSB'lerde yaşanan sorunlara çözümler getirmek amacıyla çıkarılan yasayla oluşan OSBÜK'ün, kurulduğundan bugüne kadar yaşanan karmaşa ve çekişmeler nedeniyle OSB'lerin hiçbir sorununa çözüm üretmemesi buraları cazibe merkezi olmaktan çıkarmaktadır. Çok sayıda OSB'nin bir araya gelerek oluşturdukları Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) gelişmeleri kamuoyuna; "OSB'lerin yaşadıkları ağır sorunlara etkisiz ve duyarsız kalma ve sanayiciyi temsil niteliğinden yoksun gelişmeler" olarak açıklıyor.

TOBB, OSBÜK'te yaşanan çekişmelere hemen müdahale ederek uzlaşma sağlamalı.

Altyapı projeleri, doğalgaz, elektrik ve arıtma gibi yatırımlar için alınan yurtdışı ve yurtiçi kaynaklı finansman kredilerinin geri ödenmesinde Küresel ekonomik kriz nedeniyle, OSB'ler ciddi sorunlarla karşı karşıyalar.

Yeni teşvik politikaları OSB'lerde yeni yatırımlar cazip kılan destekler olmalı, hatta yeni yatırımların mevcut OSB'lerde yapma zorunluluğu getirilmeli, vergi muafiyetleri, elektrik tüketiminde tarife değişikliği ve elektrikte TRT ve belediye tüketim payları gibi haksızlığa neden olan uygulamalar mutlaka düzeltilmelidir.

Tüm bu olumsuz gelişmeler yaşanırken, OSB Yasası'nın 3'üncü maddesinde amaçlanan "Sanayinin disipline edilmesi, şehrin planlı gelişmesine katkıda bulunulması, sanayinin az gelişmiş bölgelerde yaygınlaştırılması, çevre kirliliğinin önlenmesi, işletmelerin birbirini tamamlayıcı ve destekleyici çalışma koşulları nasıl gerçekleştirilecek?.. OSB'lerin içinde bulunduğu sorunları ve çözümleri sizlerle paylaşmaya çalıştım. Yetersiz teşviklere, haksız uygulamalara ve yaşanan yönetim sorunlarına çözümler üretmez isek, gelişmiş ülkelerde başarı örnekleriyle dolu OSB'leri, ülkemizde bu anlayışla kendi kaderlerine bırakmış olacağız mıyız?